

Obsah

I.

BESTSELLERY VE STŘEDOVĚKÉ LITERÁRNÍ KRAJINĚ	15
Bestsellery	18
Knihy vědění	25

II.

PŘEDSTAVENÍ TEXTŮ	39
1. <i>Secretum secretorum</i>	41
Příběh textu	44
Obsah díla	47
Rozšíření v islámském a latinském světě	52
Přehled bádání	62
2. <i>Elucidarium</i>	67
Obsah díla	68
Problematika autorství <i>Elucidaria</i>	72
Příběh textu	74
Žánrové zařazení	79
Rozšíření v Evropě	81
Přehled bádání	82

3. Jacobus de Cessolis, <i>Liber de moribus hominum et officiis nobilium sive super ludum scaccorum</i>	87
Obsah díla	89
Žánrové zařazení	94
Rozšíření v Evropě	96
Přehled bádání	98
Příběh textu	102
4. Martin z Opavy, <i>Kronika papežů a císařů</i>	105
Obsah díla	105
Žánrové zařazení	108
Rozšíření v Evropě a přehled bádání	111
Autor	118

III.

RUKOPISNÝ KORPUS	121
Sestavení rukopisného korpusu	123
1. <i>Secretum secretorum</i> : rukopisné dochování a osudy spisu v českých zemích	127
Fragmenty versus (téměř) kompletní opisy	136
Různost opisů	141
<i>Secretum</i> jako součást různých vzdělanostních segmentů	150
Rukopisy s opisem/fragmentem/excerptem <i>Secreta</i> v překladu Jana ze Sevilly	184
2. Rozšíření rukopisů <i>Elucidaria</i> v českých zemích	189
Chronologie	191
Specifika českého korpusu	203
<i>De oracione dominica</i>	203

<i>Inevitabile</i>	207
Vzájemná závislost tří rukopisů (Olomouc – Opava – Vratislav)	210
Kodikologické kontexty bohemikálního <i>Elucidaria</i>	213
Bohemikální opisy <i>Elucidaria</i>	219
3. Rozšíření šachového traktátu Jakuba z Cessole v českých zemích	221
Bohemikální opisy <i>Liber de moribus</i>	243
4. Rukopisná svědectví <i>Kroniky papežů a císařů</i> Martina z Opavy a jejich rozšíření	245
Kodikologické kontexty opisů Martinovy <i>Kroniky</i>	257
Bohemikální rukopisy zahrnující opis <i>Kroniky</i> Martina z Opavy	269

IV.

ČTENÁŘI, ČTENÁŘSKÁ PROSTŘEDÍ A MATERIALITA RUKOPISU	271
Praxe v rukopisné kultuře	273
1. Čtenářská prostředí: institucionální knihovny	277
Kláštery	281
Kapituly	285
Univerzita	291
Fary	296
2. Sběratelé, čtenáři a uživatelé knih	301
Amplonius Ratinck de Berka	301
Alexius Třeboňský	303
Jan Herttemberger z Lokte	305
Kříž z Telče jako čtenář a kopista bestsellerů	306

3. Bestsellery čtené a komentované v akademickém prostředí	319
Komentáře	321
<i>Mors iuvenum est amara</i>	326
<i>Ordo vivendi secundum Aristotelem</i>	331
<i>Circa huius tractatus inicium aliqua secundum ordinem sunt recitanda</i>	338
4. Rukopis jako svědectví písemné kultury	343
Seznam děl v kodexu	345
Seznam kapitol přímo v díle	348
Nadpisy kapitol a přípisky	355
Odkazy na autority	365
Zvýrazněné výčty, obrázky a schémata	367
Specifické pomůcky pro daný text	374

V.

VERNAKULARIZACE	381
Hledání v překladech	383
1. Vernakulární verze pseudo-aristotelského <i>Secretum secretorum</i> v českých zemích	389
Německé překlady	390
České překlady	393
Recepce ve staročeské literatuře	406
2. Vernakulární adaptace <i>Elucidaria</i> v českých zemích	413
Německý <i>Lucidarius</i> a jeho výskyt v českém prostředí	414
Staročeský <i>Lucidář</i>	422
Analýza prologů: vernakulární <i>Elucidarium</i> jako prostředek k poznání světa	424

Obsahová analýza staročeského <i>Lucidáře</i>	427
Čtenářské kontexty staročeského <i>Lucidáře</i>	430
3. Štítného <i>Knížky o hře šachové</i>	435
4. Vernakulární verze <i>Kroniky</i> Martina Opavského a jejich recepce	447
Soupis opisů vernakulárních adaptací/verzí	460

VI.

RECEPCE A DRUHÝ ŽIVOT BESTSELLERŮ	461
Bestsellery v intertextuálních vztazích	463
1. <i>Secretum secretorum</i> v dílech lékařství a přírodní filosofie	471
Lékařství	473
Alchymie	478
2. Antické příběhy a morální ponaučení	497
3. Středověké rady panovníkovi	511
Alexandr Veliký a rady panovníkovi	513
<i>Secretum secretorum</i> jako soubor rad panovníkovi	528
4. Šachová literatura	537
Šachový traktát Paulina z Benátek	539
Šachové pasáže v rozsáhlejších bohemikálních textech	551
5. Recepce <i>Kroniky</i> Martina Opavského v jiných dílech	559
6. Historiografie jako nástroj polemiky husitské doby	569

VII.

PŘENOS VĚDĚNÍ	587
---------------------	-----

Seznam zkratek	599
Seznam ilustrací	603
Bibliografie	605
Ediční poznámka	663
Summary	665
Rejstřík rukopisů	673
Jmenný rejstřík	687